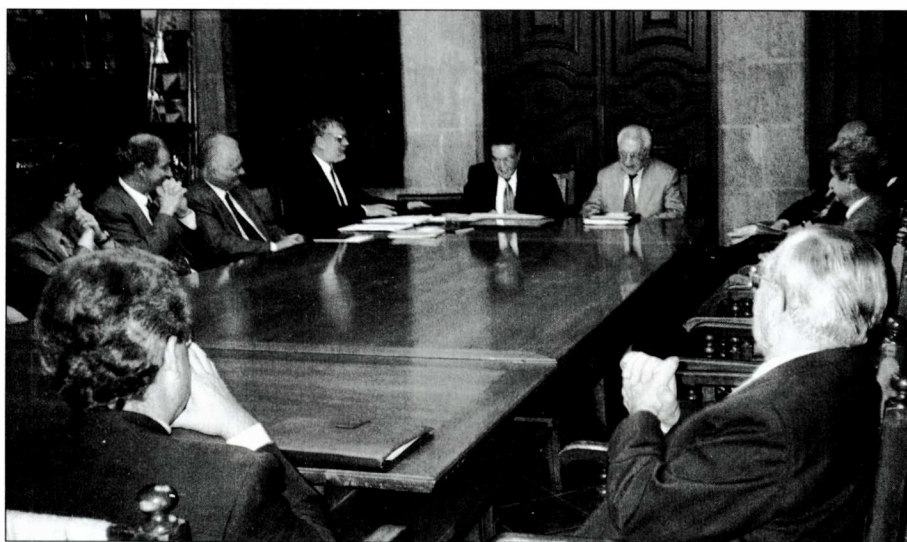

Acte de designació de soci d'honor a Manuel Vela Pastor

Moment d'entrega del pergamí de soci d'honor, segons l'article 13 del reglament, a Manuel Vela Pastor, catedràtic emèrit de la Universitat de València, per part del president de la Societat Josep Jané i Solà.

Aspecte de la biblioteca Massó i Torrents de l'Institut d'Estudis Catalans durant la conferència del soci d'honor Manuel Vela Pastor el 8 d'octubre de 1996. El text es publica a continuació. (Fotos de Montserrat Camps).

L'auditoria com element de gestió empresarial

Manuel Vela Pastor (*)

Abstract

There has been a considerable growth of auditors and auditing in Spain. Last year there were 21,000 audits undertaken, of which 6,000 were voluntary audits, which shows the change in business mentality. The auditor helps business, but his exact role must be properly understood. The European Commission is preparing a Green Book to improve the current situation of auditing in Europe.

Senyor President, senyors amics: en primer lloc he de donar les gràcies al doctor Jané per les seves paraules. Ell ha dit que fa molts anys que em coneix i jo dic que durant tot aquest temps m'ha honorat amb la seva amistat, amb la seva simpatia i amb el seu afecte. Jo li estic molt agraït per moltes coses i ara tinc un motiu més per apuntar al seu haver. Com a professor de comptabilitat haig d'apuntar en el compte del doctor Jané i en el seu haver un motiu més de reconeixement i d'agraïment. Tot el que ell ha dit de mi ha estat dictat més per la seva bondat i per la seva simpatia que per un reconeixement objectiu dels meus mèrits. Jo sóc una persona que si he fet alguna cosa ha estat treballar una miqueta i res més. Vull dir, doncs, que em sento molt honorat i també cohibit de ser aquí, en una institució del prestigi d'aquesta Societat. Finalment també vull donar les gràcies als restants membres d'aquesta Societat perquè per mi es una gran satisfacció i un gran honor que m'acceptin com a soci d'honor.

Els hi he de dir que fa molts anys que estic lluny de Barcelona. Fa molts anys que, per motius familiars i per raons professionals, vaig establir-me a València. Allà segueixo i allà, si Déu vol, continuaré per molts anys perquè com deia un professor meu: els homes som de la terra dels nostres fills i no de la terra dels nostres pares, i com que els meus fills són valencians i jo vull estar al seu costat, és molt probable que els meus dies s'acabin a València. Però jo no puc deixar de sentir-me barcelonès. Per tant, poder tornar a Barcelona i trobar ací una sèrie d'amics i de persones que m'acullen amb simpatia i amb afecte és per a mi una gran satisfacció i els vull agrair de tot cor aquesta atenció que em tenen i sàpiguen que el meu reconeixement serà etern.

Abans de començar el que en podríem dir el tema central de la meua intervenció voldria dir que vaig estudiar a Barcelona i vull dir-ho perquè ací hi ha una persona a la qual vull retre un homenatge de gratitud, que és el doctor Goxens. Jo vaig ésser el seu ajudant. Quan vaig acabar la carrera, vaig anar-lo a trobar i li vaig dir: "miri, fa molts anys que em dedico a l'ensenyament i m'agradaria molt d'estudiar i treballar a l'Escola de Comerç" i ell em va obrir les portes de la seva càtedra que per a mi era una cosa extraordinària i vaig estar uns anys al seu costat on vaig aprendre molt. De manera que moltes de les coses que jo avui puc fer és gràcies a la intervenció del doctor Goxens.

(*) Catedràtic emèrit de la Universitat de València

Després d'aquest preàmbul, que realment ha estat massa llarg i pel qual vull disculpar-me, anem a parlar d'auditoria. Parlar d'auditoria avui a Espanya és parlar d'una situació, d'unes pràctiques i d'uns professionals que estan passant uns moments difícils. Mes crec que abans que haig de fer unes necessàries referències a la comptabilitat perquè sense comptabilitat no hi pot haver auditoria i hem de reconèixer, respecte del desenvolupament de la comptabilitat al nostre país, que no hem estat massa diligents en avançar al nivell dels països que són capdavanters en matèria d'informació econòmica de les empreses. Es pot dir que des de l'any 1885, data en què es va promulgar el Codi de Comerç encara vigent, han passat molts anys -exactament fins al 1951, any en què es va aprovar la Llei de Societats Anònimes, en què no hi ha hagut a Espanya unes normes de comptabilitat d'aplicació general a totes les empreses excepte, evidentment, les normes dictades per la legislació fiscal.

Això no vol dir que els nostres professionals i la comptabilitat de les nostres empreses no tinguessin el nivell tècnic que les exigències d'unes administracions ordenades i rigoroses demanen. No. El vertader sentit del que vull dir és que les comptabilitats de les empreses eren una cosa interna, d'ús únicament entre un nombre molt limitat de persones, sense projecció a l'exterior i, per tant, sense que els agents econòmics que es relacionaven amb elles tinguessin una informació fidel de les seves situacions i dels seus resultats. La preocupació màxima dels òrgans de direcció i d'administració empresarials -sempre m'estic referint a aspectes generals i deixant a un costat situacions concretes- era procurar tenir cobertes les seves obligacions fiscals i tributàries i no donar una projecció social al valor informatiu de la comptabilitat.

I va ésser la llei de Societats Anònimes que acabo de mencionar la que, per primera vegada, va parlar de normes de valoració, de criteris comptables i d'unes estructures del balanç i del compte de pèrdues i guanys que eren d'aplicació a un sector molt ampli de les empreses espanyoles. Es pot dir que començava una nova etapa, una etapa diferent respecte del sentit de la informació comptable.

Mes aquella llei va tenir una nota que crec negativa i és que va introduir un article, el 108, que va crear la figura de l'accionista censor, quan va establir que els comptes anuals de les societats devien ser examinats i informats per dos accionistes censors, als quals no s'exigia cap requisit que pogués avalar una capacitat tècnica i una preparació adequada a la tasca que se'ls confiava. Aquesta norma va contribuir a donar la sensació que la censura exigida era un tràmit sense contingut tècnic i tan poc important que s'ha arribat a pensar, fins i tot per persones amb una formació universitària, que una cosa era l'auditoria i una altra la censura de comptes, que s'entenia més com un tràmit de tipus administratiu i sense transcendència que com el que és en realitat.

És evident que la llei que estic comentant va fer un flac servei a la credibilitat de l'auditoria al nostre país. Tot aquest estat de coses va anar canviant paulatinament i una nova fita en aquest camí del canvi va ésser el Pla General de Comptabilitat de l'any 1973. Aquest document, amb les seves normes d'un marcat caràcter tècnic, va fer que la comptabilitat anés guanyant etapes a fi d'adquirir davant del món econòmic el seu paper d'instrument informatiu essencial respecte de l'economia de les empreses.

Una altra circumstància va contribuir a consolidar i a intensificar el canvi a què m'estic referint. La IV directiva de la Comunitat Econòmica Europea, que va veure la llum l'any 1978 i que es configura com el vertader codi comptable europeu, va donar les pautes a les quals s'havien de subjectar els comptes de la majoria de les empreses dels països membres i va establir l'obligació que els esmentats comptes fossin sotmesos a una auditoria anual per un auditor legalment habilitat.

A partir d'aquest moment s'obria un nou panorama respecte de l'auditoria a Espanya i es veia amb claredat que les empreses que acomplissin certes condicions haurien d'auditar-se, situació que comportava l'exigència d'una professió organitzada i la necessitat de comptar amb professionals adequats per a desenvolupar la tasca que es plantejava. Això no vol dir que entre nosaltres no es practiquessin ja auditories a certes empreses. Des que el pla d'estabilització de l'any 1959 va obrir l'economia espanyola a l'exterior, el nombre d'auditories de societat anònimes, especialment d'aquelles que d'alguna manera tenien vinculacions o interessos amb empreses estrangeres, va créixer sensiblement, però la generalització que avui hi ha, evidentment no existia.

Anàvem endarrerits respecte de la situació que es vivia en molts d'altres països europeus. Més des d'aleshores el canvi ha estat substancial i la nova situació ha culminat l'any 1990, moment en què, amb el nou Pla General de Comptabilitat i amb la promulgació de la Llei d'Adaptació de la Legislació Mercantil Espanyola a les Normes Comunitàries, el nostre país ha entrat en una dinàmica en la qual la comptabilitat i l'auditoria s'han situat a uns nivells propis dels països d'economia avançada i s'ha desenvolupat entre nosaltres una nova concepció i una nova cultura respecte de la importància que té la informació comptable, de la necessitat que sigui fiable i, d'una manera especial, de la possibilitat de la seva difusió entre els diferents estaments del món econòmic. Actualment ja podem dir que la subordinació a la qual abans em referia de la comptabilitat a la fiscalitat s'ha acabat i ara és evident que ambdues matèries tenen la seva pròpia personalitat i el seu camp d'actuació, com hem pogut veure en la nova llei de l'Impost de Societats de l'any 1995.

És convenient destacar també que en el camp privat la creació l'any 1979 de l'Associació Espanyola de Comptabilitat i Administració d'Empreses (AECA) ha estat un fet que ha tingut una molt positiva influència cara a intensificar els estudis i les investigacions de les matèries que donen nom a l'Entitat. L'Associació, que acull auditors, professors, estudiants i empresaris, ha creat, amb els seus estudis, les seves publicacions i les reunions científiques periòdiques que ha anat celebrant, un esperit de treball i un interès pels temes comptables i administratius que ha tingut una incidència molt notable en els pràctiques de les nostres empreses i ha situat Espanya, en aquest ordre d'idees, al nivell dels països més avançats.

Parlant ja d'auditoria diré que fins a l'any 1927, en què a Bilbao es va crear el Col·legi de Comptadors Jurats d'aquella ciutat, no hi havia hagut a Espanya una preocupació col·lectiva, almenys de manera pública i notòria, per treballar en temes d'auditoria, per dictar normes d'actuació dels auditors i per reglamentar de manera oficial la professió. L'any 1931 es creà el Col·legi de Comptadors Jurats de Barcelona i l'any 1936 van ésser Madrid i Vigo les ciutats que imitaren l'exemple de bascos i catalans. La guerra civil va suposar una interrupció del procés

de desenvolupament dels auditors a Espanya, situació que es va allargar fins a l'any 1943 en què es va crear l'Institut de Censors Jurats de Comptes de Espanya que unificava tots els organismes existents fins aquell moment.

Mes podem dir, amb propietat, que es va crear l'òrgan abans que no pas la funció perquè el nostre país no tenia una estructura econòmica que demanés l'actuació professional de l'auditor per part de les empreses. Els empresaris no necessitaven massa claredat en els seus comptes, especialment cara a terceres persones, perquè era una època en què les irregularitats comptables i fiscals, els resultats no declarats -ara en diríem diners negres- eren pràctiques generalitzades que evidentment no constituïen el clima adequat perquè a Espanya es desenvolupés l'auditoria.

L'Institut de Censors Jurats de Comptes va portar una vida lènguida una vida en la qual les persones que ens fèiem censors, pensàvem més en obtenir un títol que d'alguna manera consagrés la nostra afició i la nostra voluntat per parlar de comptabilitat i d'ampliar els nostres coneixements d'auditoria, que per desenvolupar una professió que era molt limitada i poc coneguda. I la prova que la societat no demanava auditories és que durant molts anys l'Institut va tenir una activitat limitada de l'actuació dels seus membres a algunes normes legals, en les quals, mitjançant esforços de persones ben intencionades, s'aconseguia que es demanés la intervenció d'un censor en determinades situacions. Així va passar respecte de la censura dels Fons d'Inversió Mobiliària, del règim de les Societats de Garantia Recíproca, de l'Estatut de la RENFE, de les Federacions Esportives, etc. etc.

Arribem a l'any 1988 en què es va crear dins del marc de la llei, l'Auditoria de Comptes, l'Institut de Comptabilitat i d'Auditoria de Comptes (ICAC) i des d'aleshores disposem a Espanya d'una corporació reguladora de la comptabilitat i de l'auditoria de comptes que ha elaborat el Pla General de Comptabilitat de 1990, que ha publicat normes d'auditoria i que està regulant l'activitat dels auditors imposant, fins i tot, sancions per actuacions professionals incorrectes. Aquest Institut, és a dir l'ICAC, és en certa manera el continuador de l'antic Institut de Planificació Comptable que va elaborar el Pla de Comptabilitat de l'any 1973 i que, malgrat la meritòria i constant activitat d'aquell qui en fou el Director, senyor Carles Cubillo, no va poder comptar mai amb una ajuda decidida i generosa en termes de mitjans econòmics per part del Ministeri d'Hisenda per a crear un vertader centre oficial d'orientació de la comptabilitat que és el que sortosament està fent l'ICAC dictant resolucions que es van configurant com a una vertadera jurisprudència comptable i auditora, i que ha donat un gran impuls a ambdues disciplines.

A títol de curiositat, mes també com a demostració clara del desenvolupament que ha anat adquirint l'auditoria a Espanya, diré que, segons dades oficials de l'Institut, a 31 de desembre de 1995 hi havia en el Registre Oficial d'Auditors de Comptes (ROAC), que es el que agrupa els auditors que tenen reconeixement i habilitació per a exercir la professió, 14.332 persones, de les quals únicament unes 4.500 estan actuant activament. Realment el nombre d'auditors estarà avui prop dels 15.000, ja que des de la data que acabo de dir hi ha hagut unes oposicions que han incrementat la xifra anterior.

Quant a les empreses que han estat auditades, cal dir que el nombre d'auditories obligatòries que s'han fet al nostre país durant l'any 1995 ha estat superior a les 21.000, xifra a la qual

cal afegir 6.000 auditories més, aquestes de caràcter voluntari, circumstància que és alentadora ja que demostra que per part de moltes empreses no obligades per la llei a auditar-se s'està produint un canvi de mentalitat i que ja hi ha empresaris que s'adonen del valor que té una comptabilitat transparent i fiable cara al seu entorn econòmic i que uns estats comptables auditats confereixen un crèdit a l'empresa que l'ajuda positivament. És, doncs, encoratjador pensar que la idea que encara es té, per part d'alguns empresaris, que l'auditoria és gairebé un nou impost es vagi abandonant paulatinament.

El paper de l'auditor respecte de l'empresa s'ha de contemplar amb una doble perspectiva. Cara a l'exterior l'auditor és un professional que domina una tècnica que li permet d'adquirir un elevat grau de certesa sobre la correcció d'uns comptes anuals preparats per una entitat o, dit d'una manera més rigorosa, que li permet d'assegurar que els esmentats comptes presenten una imatge fidel d'una situació patrimonial i d'uns resultats empresarials, d'acord amb uns principis comptables que en molts països són elaborats per les organitzacions professionals i que en altres, com és el cas d'Espanya, són dictats per les autoritats legislatives. Amb la seva actuació l'auditor dóna credibilitat als comptes de les entitats auditades i confereix una seguretat al tràfic mercantil que d'altra manera no tindria.

Quant al paper de l'auditor cara a l'interior de l'empresa, podem dir que és una persona que amb l'experiència d'haver vist moltes empreses i d'haver corregut moltes situacions pot ajudar els seus clients a millorar els seus procediments administratius i d'organització, és a dir, que el seu control intern funcioni adequadament. Per control intern entenem el conjunt d'elements materials i humans que degudament interrelacionats persegueixen com a principals finalitats:

a) Assegurar que la informació que s'elabora dins de l'organització i que serveix de suport a les decisions de la direcció és correcta i oportuna.

b) Assegurar que la política empresarial que ha dissenyat la direcció és executada correctament pels diferents departaments i per tots els nivells jeràrquics de l'empresa.

Aquest control intern pot ser comptable i operatiu. El primer és el que primordialment interessa a l'auditor i persegueix dues finalitats essencials, que són garantir la custòdia dels actius o elements patrimonials i procurar que les dades i els registres corresponents constitueixin una imatge fidel de la realitat econòmicofinancera de l'empresa.

Ara bé, per tal que el sistema funcioni i pugui complir el seu objectiu final, que és que la informació arribi puntualment als centres de decisió de l'empresa, s'han de complir unes condicions que essencialment són:

-Separar o segregar funcions, que vol dir que ningú no ha d'intervenir en tots els aspectes d'una mateixa transacció i que les quatre etapes que cada transacció comporta i que són l'aprobació, l'autorització, l'execució i el registre estiguin degudament identificats.

-Separar la funció de comptabilitat de la de custòdia dels actius.

Quant als controls operatius, es refereixen a la gestió i tenen una missió més organitzativa que comptable.

Hi ha un aspecte de la relació entre l'empresa i l'auditor que voldria comentar breument i que és la responsabilitat i el risc que aquest últim assumeix al donar la seva opinió. És evident que tal opinió ha de ser sempre professional i objectiva, mes no és menys cert que no existeix una veritat absoluta i única, i que hi ha ocasions en què l'empresa que s'audita, a l'hora d'elaborar els seus comptes anuals pot fer una aplicació d'una norma o d'un principi que nosigui estrictament tècnic i que s'adopti per tal de millorar la seva imatge cara al seu desenvolupament futur. Aleshores, l'auditor es troba davant d'una alternativa: acceptar aquella interpretació que pot beneficiar l'empresa dins del seu entorn, fet que implica un risc, o, contràriament, exigir l'aplicació de la norma amb tot el seu rigor, malgrat el demèrit que pugui patir aquella imatge (és evident que, en aquesta última situació, si l'empresa persisteix en la seva decisió l'auditor formularà l'excepció pertinent).

En aquests casos crec, personalment, que l'auditor ha de valorar les circumstàncies que existeixen i, ponderant-les degudament, pot assumir el risc que suposa acceptar la interpretació proposada pel seu client. Aquest comentari no és merament teòric, ja que puc parlar d'un cas real en què es varen trobar uns auditors en l'auditoria d'una entitat financiera de la Comunitat Valenciana que, en un moment donat, no va dotar una provisió davant l'incompliment d'un deutor de la seva obligació d'ingressar una quantitat important, perquè aquella dotació feia que el compte de resultats de l'entitat canviés de signe i donés pèrdues en lloc de guanys. Els auditors, conscients de la situació de l'entitat, entitat creada poc temps abans, i que es trobava en uns moments de consolidació, no es limitaren a aplicar les normes vigents en aquell moment -han passat des d'aleshores més de quinze anys- i varen investigar rigorosament de quin deutor es tractava i quina era la seva capacitat econòmica així com les perspectives de futur que oferia cara al compliment de l'obligació no atesa. El resultat fou que varen decidir acceptar el criteri aplicat per l'entitat auditada, ajudant-la a reforçar la seva presència entre les entitats financeres valencianes. Avui aquella caixa treballa normalment i gaudeix de la confiança de les autoritats financeres que, no cal dir que, van conèixer el cas i varen advertir els auditors de les possibles conseqüències de la seva actitud.

Una altra qüestió que té plena actualitat és la dels problemes que els auditors, col·lectivament i com a professionals, tenim plantejats en aquests moments al nostre país. Uns ens vénen de fora, ja que la Unió Europea davant d'alguns escàndols que s'han produït a diversos països d'Europa -entre ells el nostre- s'ha adonat que no hi ha una idea unitària europea respecte de l'auditoria i dels auditors.

Cada país de la Unió ha fet una interpretació subjectiva i d'acord amb els seus punts de vista de les normes que desenvolupen les directrius comunitàries i, és que les directrius diuen el que s'ha de fer mes no com s'ha de fer i ací, com a nota curiosa, s'ha de dir que, malgrat tantes disposicions, encara no hi ha una definició europea del que és l'auditoria. Això ha fet que la Comissió Europea hagi manat preparar un document, anomenat Llibre Verd, del qual seguidament els parlaré, que analitza i estudia la situació actual per tal de poder adoptar mesures concretes per a millorar-la.

Internament a Espanya hi ha dues qüestions, i dic dues per tal de fer una mena de resum, que preocupen essencialment els auditors perquè afecten directament el seu treball i la seva funció, però que indirectament repercuteixen en l'àmbit econòmic perquè quan una professió que

ha de donar confiança i credibilitat al sistema passa dificultats la inseguretats i les crítiques es generalitzen.

La primera d'aquelles qüestions és la necessitat de reformar la llei d'auditoria ee comptes, de l'any 1988, perquè hi ha qüestions com ara la responsabilitat dels auditors, la independència i la seva organització corporativa que no són adients amb el moment i la situació actuals.

La segona és l'existència de tres corporacions professionals d'auditors, que són l'Institut de Censors Jurats de Comptes, el Registre d'Economistes Auditors i el Registre General d'Auditors (REGA) del Consell de Col·legis de Titulars Mercantils, que s'obstinen en mantenir cada una d'elles la seva pròpia personalitat amb evidents diferències respecte de qüestions com són els controls de qualitat dels treballs d'auditoria, la formació dels auditors i el règim de sancions, que no són beneficioses per a la professió. Ja s'ha donat el cas que quan en una corporació es volen prendre mesures contra algun membre per actuacions professionals incorrectes, l'auditor afectat se'n pot anar a una altra corporació que pot acollir-lo per tal d'augmentar la seva nòmina de membres.

Tot això sense comptar amb una situació encara més estranya. Hi ha membres del ROAC que no pertanyen a cap corporació professional i que, per tant, no tenen cap obligació de subjectar-se a una deontologia professional, ni a les exigències d'una formació continuada, ni als controls de qualitat que, en menor o major escala, tenen les tres corporacions esmentades.

Tornant al Llibre Verd, sobre el paper la posició i la responsabilitat de l'auditor dins de la Unió Europea diré que és un estudi que la Comissió Europea va encarregar al Centre d'Investigació Comptable i d'Auditoria de Maastricht i que aquella ha acceptat com instrument de treball per tal de clarificar els temes que el propi títol del llibre assenyala. I és que com he dit ja no hi ha una visió comú a nivell de la Unió Europea sobre els punts indicats malgrat les nombroses disposicions dictades respecte de l'auditoria dins de la Comunitat. La IV Directriu de 1978 va imposar l'obligació per a certes empreses de sotmetre els seus comptes anuals a una auditoria que ha d'ésser feta per un professional qualificat. La VII Directriu del Consell es va aprovar l'any 1983 i va estendre el requisit de l'auditoria a totes les entitats que formulen comptes consolidats. La VIII Directriu, que es va aprovar l'any 1984, va determinar les condicions que els auditors qualificats han de reunir i les proves que s'han de realitzar per obtenir el reconeixement oficial de la seva capacitat.

Mes totes aquestes directrius s'han revelat com insuficients per aconseguir una acció unitària en tots el països membres i això ha donat lloc que el llibre es faci ressó de la diferència que hi ha entre allò que el públic, els usuaris, esperen de l'auditoria i allò que els professionals creuen que deuen fer. El gap d'expectatives no pot continuar i amb aquesta convicció el llibre ha resumit els punts en què l'auditor ha de tenir un paper decisiu per tal de protegir els interessos dels usuaris dels informes i del públic en general i que són:

- L'exactitud dels estats financers.
- La situació de l'empresa en funcionament.
- L'existència de fraus.

- El respecte per part de l'empresa de les seves obligacions legals.
- El comportament responsable per part de l'empresa en relació amb temes de medi ambient i socials.

Hi ha un punt de vista generalitzat entre els usuaris dels estats financers, segons el qual un informe d'auditoria sense excepcions garanteix l'exactitud material d'aquells estats. En aquesta expectativa hi ha dues idees falses: la primera és pensar que es poden preparar estats financers exactes i la segona que els estats financers són responsabilitat de l'auditor. Per tant és necessària una actuació col·lectiva per fer saber al públic quina és la realitat: la comptabilitat no és ni pot ésser una ciència exacta, ja que gran part de les seves informacions es basen en estimacions i previsions que sempre seran subjectives i personals. La funció de l'auditor és interpretar aquells estats i cas de considerar-los erronis, manifestar-lo amb la seva opinió. Quant a la responsabilitat, ha de quedar ben clar que els comptes anuals els elaboren uns administradors, mai un auditor, i que el paper d'aquest és dir si tals estats han estat preparats d'acord amb les lleis i si donen una imatge fidel de l'economia de l'empresa. Respecte de la solvència de l'empresa per a continuar la seva activitat, també hi ha una expectativa segons la qual l'auditor ha de garantir que el negoci tindrà una activitat assegurada.

Resumint les consideracions respecte d'aquest punt, direm que el Llibre Verd orienta les seves reflexions en el sentit que han de ser els directors els qui indiquin si l'empresa, des del moment en què es formulen els comptes anuals podrà continuar la seva activitat almenys durant dotze mesos i si creuen raonable esperar que els auditors portin a terme procediments orientats a provar el judici dels directors i que informin públicament sobre el resultat d'aquestes proves.

Tradicionalment les auditories han estat associades amb el descobriment de fraus i és evident que l'auditor té l'obligació d'informar respecte de totes les irregularitats fraudulentas que pugui detectar en el curs del seu treball i, encara que durant molt de temps s'ha dit que el paper dels auditors no era detectar fraus, es pot dir que a partir de 1980 es considera ja que la informació i la detecció de fraus és un dels objectius de les auditories i que els auditors davant de sospites raonables d'activitats fraudulentas tenen la responsabilitat d'investigar fins que la seva sospita s'hagi confirmat o es demostri que era infundada.

En el sector financer alguns Estats han alliberat els auditors de les seves obligacions de confidencialitat amb els seus clients i els donen el dret, mes no l'obligació, d'informar l'organisme regulador. Ara està establert en una Directriu de juny de 1995 que l'auditor d'una empresa financera "tindrà l'obligació d'informar les autoritats competents de qualsevol fet o decisió que afecti l'empresa, del qual l'auditor hagi tingut coneixement mentre desenvolupava la seva actuació i que pugui ser responsable de constituir una transgressió material de disposicions legals que afectin el funcionament continuat de l'entitat."

Els dos últims punts abans enunciats fan referència, primer al compliment per part de l'entitat auditada de les seves obligacions legals i en aquest punt el Llibre Verd creu que l'auditor, quan dona la seva opinió ha de confirmar que els estats comptables reflecteixen les implicacions financeres de qualsevol actes il·legals comesos per l'empresa. Quant a l'actitud responsable de les empreses pel que fa a temes socials i de medi ambient, l'estudi que estem comentant creu

que els auditors amb el temps s'hauran de procurar els coneixements i els mitjans necessaris per prendre la responsabilitat de pronunciar-se respecte d'aquestes qüestions.

És evident, doncs, que amb l'estudi exhaustiu que ha fet el Llibre Verd dels problemes i de les limitacions que el treball dels auditors presenta a Europa s'ha donat un pas molt important per a resoldre o almenys millorar la situació actual. Els dies 5 i 6 de desembre de 1996 a Brussel·les, les corporacions i les parts interessades en el tema treballaran sobre l'esborrany que per ara el que s'ha fet i confiem que amb la tasca que es faci es produeixi una evident millora en la situació actual.

Moltes gràcies per la seva atenció.